

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Environmental law in Israel - 62755

Last update 09-01-2024

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Law

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Adv. Dalit Dror

Coordinator Email: dalitd@sviva.gov.il

Coordinator Office Hours:

Teaching Staff:

Dalit Dror

Course/Module description:

In the course basic principles of environmental regulation will be presented, environmental legislation in Israel will be reviewed in a critical way, along with their tools of enforcement and compliance.

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

The students will get to know the environmental law in Israel, understand the dilemmas which lie in their basis. The course will enable them to analyze and assess the environmental regulation.

Attendance requirements(%):

Teaching arrangement and method of instruction:

Course/Module Content:

Basic principles of environmental law

Environmental regulations

Environmental enforcement and tools to promote compliance.

Required Reading:

עקרונות יסוד 1

בראשית, פרק א' פסוקים כז-כח, ופרק ב' פסוק טו.

דניאל פיש, דיני איכות הסביבה בישראל, מהדורה שנייה (2014), הוצאת מחשבות, עמ' 64-79

בג"צ 466/05, 11754/04 הצבי הישראלי ואח' נגד המועצה הארצית לתכנון ובניה

רע"א עמותת 'תנו לחיות לחיות' נגד מפעלי נופש חמת גדר בע"מ, פד"י נא (3) 832.

Garret Hardin, the Tragedy of the commons -

• מאמר בכתב העת science (1968);

• הסבר ב- [commons_the_of_Tragedy/wiki/org.wikipedia.en](https://commons.wikimedia.org/wiki/org.wikipedia.en)

• סרטון אנימציה באתר השל.

דיזלגייט -

- עמדת היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה בתובענה הפרטית בפרשת ת"צ 756-10-15 שלמה גולן ואח' נגד פולסווגן, אאודי וצ'מפיון מוטורס בע"מ;
 - החלטת ביהמ"ש באותו עניין מ-28.9.22 לאשר את התובענה הייצוגית;
 - תביעת המדינה – ת"א 10672-07-20 מדינת ישראל נגד פולסווגן, אאודי, וצ'מפיון מוטורס בע"מ; (יועלו ל-moodle).
- ע"א 4354/22 אלון טל ואח' נגד רותם אמפרט ופריקלאס ים המלח
 בג"צ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון ואח' נגד הכנסת, ועדת החוקה, ממשלת ישראל ואח' – פסקה 169

עקרונות יסוד 2

בג"צ 6971/11 איתנית נגד מדינת ישראל
 בג"צ 1756/10 עיריית חולון נגד שר הפנים

עקרונות יסוד 3

יששכר רוזן-צבי, של מי הפסולת הזו לעזאזל?! סילוק פסולת וצדק סביבתי בישראל, מחקרי משפט כג, תשס"ז-2007
 דניאל פיש, דיני איכות הסביבה בישראל, מהדורה שנייה (2014), הוצאת מחשבות, עמ' 46-47, 52-57.
 יובל שני, הזכות לאיכות סביבה ראויה כזכות אדם במשפט הבינלאומי, המשפט, כרך ו.
 בג"צ 4128/02 אדם טבע ודין נגד רוח"מ, פד"י נח (3), 503.

הסדרה סביבתית 1

פקודת הנזיקין [נוסח חדש] - עוולות המטרד, הפרת חובה חקוקה, רשלנות
 פקודת בריאות העם, 1940
 חוק המים, התשי"ט-1959 (סימן א' 1)
 חוק מניעת מפגעים, התשכ"א-1961
 חוק שמירת הניקיון, השתמ"ד-1984
 חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התנ"ג-1993
 תקנות איסוף ופינוי פסולת למיחזור (חובת פינוי פסולת למיחזור), התשנ"ח-1998
 חוק סילוק ומיחזור של צמיגים, התשס"ז-2007
 חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ז-1998

הסדרה סביבתית 2

חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011
 חוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב-1992
 חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2016.
 חוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג-1993
 תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור) התשנ"ו-1996
 תקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד-1994
 תקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג-1993
 תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א-1990
 חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011
 חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית, התשע"ו-2016
 חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006
 תקנות הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ט-2009
 הצעת חוק הסדרת העיסוק בקרינה מייננת, התשפ"ב-2022 (ס"ח התשפ"ב, עמ' 1098 מ-7.6.22)

הסדרה סביבתית 3

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965

תקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה), התשס"ג-2003

בג"צ אדם טבע ודין נ' ראש הממשלה תק-על 2004 (1) 2865.

בג"צ 453/98 עיריית באר שבע נ' ממשלת ישראל, פד"י נב(2) 13.

עע"מ 3189/09 החברה להגנת הטבע נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה (נבו, 2.7.2009)

דנ"ם 4753/19, 4852/19, 4856/19 עיריית הרצליה ואדם טבע ודין נ' הותמ"ל ואח'

חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968

צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013

הסדרה סביבתית 4

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ט-1999

חוק להגנת חיות הבר, התשט"ו-1955

Barcelona Convention for the Protection of the Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean

פקודת מניעת זיהום מי ים משמן [נוסח חדש], התש"ם-1980

תזכיר חוק מוכנות ותגובה לתקריות של זיהום הים והסביבה החופית בשמן, התשפ"ב-2022

חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג-1983

תקנות נמלים (השלכת אשפה מכלי שיט), התשפ"ב-2022

חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988

תקנות מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים (היטל למניעת זיהום הים), התשע"א-2011

חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004

עע"מ 8411/07 מעוז דניאל נ' אדם טבע ודין (נבו, 28.1.2010)

חוק רשויות נחלים ומעיינות, התשכ"ה-1965

חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957

צו רשויות נחלים ומעיינות (הטלת תפקידים על רשויות ניקוז), התשס"ג-2003

הסדרה סביבתית 5

חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008

תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר), התשע"א-2011

תקנות אוויר נקי (היתרי פליטה), התש"ע-2010

הצעת חוק רישוי סביבתי משולב (תיקוני חקיקה), התשפ"ב-2022 (יועלה ל-moodle)

הסדרה סביבתית 6

תזכיר חוק רישום כימיקלים תעשייתיים, התשפ"ע-2020

הצעת חוק זיהום קרקע ושיקום קרקעות מזוהמות, התשע"א-2011 (הצ"ח תשע"א, עמ' 1576 מ-3.8.2011)

חוק הנפט, התשי"ב-1952

חוק השטחים התת ימיים, התשי"ג-1953

הצעת חוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017 (הצ"ח תשע"ח, עמ' 48 מ-6.11.2017)

הצעת חוק יסודות האסדרה, התשפ"א-2021 (הצ"ח תשפ"א, עמ' 1125 מ-31.8.2021)

חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021

הסדרה סביבתית 7

אמנת האקלים – *Change Climate on Convention Framework Nation United*, 1994

הסכם פריז - Agreement Paris The, 2015
הצהרת הסיכום של ועידת האקלים בגלאזגו - Pact Climate Glasgow.
הצעת חוק האקלים, התשפ"ב-2022 (הצ"ח התשפ"ב, עמ' 1042 מ-1.6.2022)

אכיפה 1

חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011
חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית - סמכויות פקחים), התשס"ח-2008
רע"פ 7861/03 מדינת ישראל נגד המועצה האזורית גליל תחתון
רע"פ 8487/11 חברת נמלי ישראל נגד המשרד להגנת הסביבה; דנ"פ 8062/12 המשרד להגנת הסביבה נגד חברת נמלי ישראל
הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1001 - עצמאות התביעה הפלילית
הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1108 - מדיניות העמדה לדין של רשויות מקומיות ושל נושאי תפקידים בהן בתחום איכות הסביבה

אכיפה 2

תזכיר חוק אכיפה מינהלית, התשע"ח-2018
עת"מ 4773-03-11 יהודה רשתות פלדה בע"מ נגד השר להגנת הסביבה ואח'
עת"מ 10714-04-14 רכבת ישראל בע"מ נגד המשרד להגנת הסביבה
רע"א 7855/17 המשרד להגנת הסביבה נגד קיבוץ בית אלפא
עע"ם 430/20 המשרד להגנת הסביבה נגד קווים תחבורה ציבורית בע"מ
עת"מ 16225-03-20 תדביק בע"מ נגד המשרד להגנת הסביבה
הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.003 משך הזמן בהליכי אכיפה חלופית [עיצומים כספיים]

אכיפה 3

חוק מניעת מפגעים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992
חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (סעיפים 6א ו-9(ב))
חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה - חובות דיווח ומרשם), התשע"ב-2012
Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers
תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטות התשקיף), התשכ"ט-1969 - פרט 28 לתוספת הראשונה.
חוזר רשות שוק ההון בעניין שיקולי ESG (שיקולי השקעה הנוגעים להיבטים סביבתיים, חברתיים והיבטי ממשל תאגידי) מ-18.11.21 (יועלה ל-moodle).

Additional Reading Material:

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 80 %
Active Participation / Team Assignment 10 %
Attendance / Participation in Field Excursion 10 %

Additional information: